

2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားသော အဆုတ်ရောင်ရောဂါအကြောင်း (၁၈-၁-၂၀၂၀)

- ၁။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဂူဟန်မြို့တွင် 2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) ရောဂါပိုးကြောင့် ဖျားခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်းနှင့် အသက်ရှူရခက်ခြင်း လက္ခဏာများဖြင့် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့် ဖြစ်သော အဆုတ်ရောင်ခြင်း ရောဂါတစ်မျိုးသည် (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်း၌ အစုလိုက်စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ကနဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးချက်များအရ လူနာအများစုသည် ဂူဟန်မြို့ရှိ သားငါးနှင့် ပင်လယ်စာလက်ကားဈေး (Wuhan South China Seafood City/ Huanan Seafood wholesale Market) နှင့် ထိတွေ့ခဲ့သူများဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပြီး ကျန်းမာရေးအာဏာပိုင်များက (၁-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့မှစ၍ အဆိုပါဈေးအား ပိတ်သိမ်း၍ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- ၂။ တရုတ်နိုင်ငံအတွင်း (၁၆-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့အထိ ရောဂါဖြစ်ပွားသူ (၅၉) ဦး တွေ့ရှိခဲ့ကာ (၄၁) ဦးတွင် Novel Coronavirus ကူးစက်ခံရမှုအခြေအနေအား ဓာတ်ခွဲတွေ့ရှိခဲ့ရပြီး၊ ၎င်းတို့အနက် ဂူဟန်မြို့နေ အသက် (၆၁)နှစ်အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် (၉-၁-၂၀၂၀)ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ အသက် (၆၉)နှစ်အရွယ်ရှိ အမျိုးသားတစ်ဦးသည် (၁၅-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း သေဆုံးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါသေဆုံးသူများမှာ နာတာရှည်ရောဂါများဖြစ်သည့် အူလမ်းကြောင်းကင်ဆာ၊ နာတာရှည်အသည်းရောဂါ၊ ကျောက်ကပ်ရောဂါ စသည့် Co-morbidity ရှိသူများ ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။
- ၃။ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအပါအဝင် လူနာများနှင့် အနီးကပ်ထိတွေ့ခဲ့သူ (Close contact) (၇၃၉) ဦးအား ရောဂါဖြစ်ပွားမှု စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရာ ၎င်းတို့ထံသို့ ရောဂါကူးစက်ဖြစ်ပွားမှု မရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။
- ၄။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး (2019-nCoV) ရောဂါပိုးတွေ့ရှိမှုအဖြစ် (၁၃-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့၌ ဂူဟန်မြို့မှ လာရောက်သော အသက် (၆၁) နှစ်အရွယ် တရုတ်အမျိုးသမီးတစ်ဦးတွင် သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါလက္ခဏာများဖြင့် တွေ့ရှိခဲ့ပြီးနောက် ဆေးရုံသို့ပို့ဆောင်ကာ ဆေးကုသမှုခံယူစေခဲ့ကြောင်းသိရှိရပါသည်။ ထို့အပြင် (၁၆-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့၌ ဂူဟန်မြို့မှ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ပြန်လာသော အမျိုးသားခရီးသည်တစ်ဦးတွင်လည်း (2019-nCoV) ရောဂါပိုးအား တွေ့ရှိခဲ့သဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးလူနာအဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံကျန်းမာရေးဌာနက သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၅။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဟောင်ကောင်၊ မလေးရှား၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်ကာပူ၊ ထိုင်ဝမ်၊ ထိုင်း၊ ရုရှားနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့တွင်လည်း လေဆိပ်/ရေဆိပ်များ၌ ဂူဟန်မြို့မှ ပြန်လာသော ခရီးသည်များအား အဖျားရောဂါလက္ခဏာစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပြီး ဂူဟန်လေဆိပ်နှင့် တိုက်ရိုက်လေကြောင်းပျံသန်းသည့် အီးယူနိုင်ငံများသည်လည်း လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၆။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များ၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်နှင့် နယ်စပ်ဝင်/ ထွက်ပေါက်များ၊ အထူးသဖြင့် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံနှင့်ထိစပ်နေသော နယ်စပ်ဝင်/ထွက်ပေါက်များတွင် အဖျားရောဂါနှင့် တုပ်ကွေးဆန်သော ရောဂါလက္ခဏာများ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Standard Operating Procedures) များနှင့်အညီ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် အားဖြည့်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

၇။ Coronavirus (ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) သည် ဗိုင်းရပ်စ်မျိုးနွယ်စုဖြစ်ပြီး၊ မျိုးစိတ်အနေဖြင့် များပြားစွာ ရှိပါသည်။ ဗိုင်းရပ်စ်အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ သာမန်အအေးမိခြင်း၊ ဖျားခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ အသက်ရှူကြပ်ခြင်း စသည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပြီး ရောဂါပြင်းထန်သောလူနာများတွင် အဆုတ်ရောင်ရောဂါ (Pneumonia)၊ ဆားစ်ရောဂါ (SARS)၊ မားစ်ရောဂါ (MERS)၊ ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားနိုင်ပြီး အသက်ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

၈။ Coronavirus (ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ရောဂါပိုးသည် တိရစ္ဆာန်များတွင် အဓိကကူးစက်ပြန့်ပွားလေ့ ရှိကြပြီး လူမှတစ်ဆင့် လူသို့ ကူးစက်နိုင်မှု နည်းပါးသော်လည်း တချို့ Coronavirus (ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ပိုးများသည် လူမှတစ်ဆင့် လူသို့ ကူးစက်နိုင်ပါသည်။ များသောအားဖြင့် ရောဂါပိုးကူးစက် ခံရသူနှင့် အနီးကပ်နေထိုင်သူများတွင် ကူးစက်နိုင်ပါသည်။ (ဥပမာ - အတူနေမိသားစုဝင်များ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ)။ ယခင်ကာလများ၌ လူသို့ ကူးစက်ခဲ့ခြင်း မရှိသော Coronavirus အမျိုးအစားအသစ်ကို Novel Coronavirus (နိုဗယ် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ဟုခေါ်ဆိုပြီး ဥပမာအားဖြင့် SARS (ဆားစ်) နှင့် MERS (မားစ်) တို့သည် တိရစ္ဆာန်များမှ လူများသို့ ကူးစက်ပျံ့နှံ့ခဲ့သော Novel

Coronavirus (နီဗယ် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ပိုးများ ဖြစ်ကြကာ ပြင်းထန်သည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာများဖြင့် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် သေဆုံးမှုများစွာ ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပါသည်။

၉။ ယခု 2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) ရောဂါပိုးသည် ယနေ့အချိန်အထိ လူအချင်းချင်း ကူးစက်မှုအနေဖြင့် တိကျခိုင်မာသော အထောက်အထား မတွေ့ရှိရသော်လည်း ရောဂါစောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုမှုလုပ်ငန်းများကို အထူးအလေးပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၁၀။ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုအဖြေများအရ (၂၀၁၂) ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ပွား ခဲ့သော SARS (ဆားစ်) ရောဂါသည် ကြောင်ကတိုးများ (Civet cats) မှတစ်ဆင့် လူသို့ ကူးစက်ခဲ့ပြီး (၂၀၁၂) ခုနှစ်တွင် ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော MERS (မားစ်) ရောဂါသည် ကုလားအုတ်များ (Camels) မှတစ်ဆင့် လူသို့ ကူးစက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ရောဂါစောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာခြင်း၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာသည် နှင့်အမျှ Coronavirus ရောဂါပိုး ကူးစက်ခံရမှုများကို ပိုမိုတွေ့ရှိလာပါသည်။

၁၁။ ယခု 2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) ရောဂါပိုးသည်လည်း ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်နေမှု အခြေအနေအရ MERS (မားစ်) နှင့် SARS (ဆားစ်) တို့နှင့် မတူညီသော်လည်း တိရစ္ဆာန်မှ လူသို့ ကူးစက်နိုင်မှုအခြေအနေ များစွာရှိပြီး ရောဂါကူးစက်ပျံ့ပွားမှု၊ ရောဂါပြင်းထန်မှုအခြေအနေတို့အား ဆက်လက်လေ့လာလျက်ရှိပါသည်။

၁၂။ ယခုအချိန်ထိ Novel Coronavirus (နီဗယ် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ရောဂါပိုးအတွက် ကာကွယ်ဆေး (Vaccine) များ မရှိသေးပါ။ Novel Coronavirus (နီဗယ် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ရောဂါပိုးအတွက် တိကျသည့် ရောဂါကုထုံးလည်း မရှိသေးပါ။ သို့သော်လည်း လူနာအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ လိုအပ် သော ကုသမှုများကို ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

၁၃။ Novel Coronavirus (နီဗယ် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်) ရောဂါပိုးကူးစက်မခံရအောင် ကာကွယ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများအနေဖြင့်-

- ဖျားနာခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ နှာချေခြင်း စသည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါ လက္ခဏာများ ခံစားနေရသောသူများနှင့် အနီးကပ်နေထိုင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- လူထူထပ်သောနေရာများကို သွားလာခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

- နှာချေ၊ ချောင်းဆိုးသည့်အခါ နှာခေါင်းနှင့်ပါးစပ် လုံခြုံအောင် ဖုံးအုပ်ထားသော အဝတ်နှင့် နှာခေါင်းစည်း အသုံးပြုခြင်း၊
- တိရစ္ဆာန်များနှင့် အကာအကွယ်မရှိဘဲ တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- လူနာနှင့်ထိတွေ့သော အရာဝတ္ထုများကို အသုံးပြုကိုင်တွယ်ပြီးတိုင်းနှင့် လူနာနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ပြီးသည့်အခါတိုင်း စနစ်တကျလက်ဆေးခြင်း၊
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လူနာအား ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ရသည့်အချိန်တိုင်း မိမိကိုယ်ကို ရောဂါပိုးကူးစက်ခံရခြင်း မရှိစေရန် Infection Prevention and Control အား အထူးဂရုပြု လိုက်နာခြင်း၊
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်များသို့ လေကြောင်းခရီးမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လာသော ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ ခရီးသွားများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ခရီးသွားများအတွက် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအကြံပေးချက် (Travel Advice) ကို လိုက်နာခြင်းတို့ဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

၁၄။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ တရားဝင် Website (www.mohs.gov.mm) နှင့် Myanmar CDC Facebook Page (fb.me/MyanmarCDC) တို့က ထုတ်ပြန်သော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း စနစ်တကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

(၁၈-၁-၂၀၂၀) ရက်နေ့